

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/348/2015
Identifikačné číslo spisu: 8107208188
Dátum vydania rozhodnutia: 11.01.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Franciscy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:8107208188.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. J. Q., bývajúceho v V., zastúpeného Mgr. Richardom Mošaťom, advokátom so sídlom v Bratislave, Partizánska č. 2, proti žalovaným 1/ VIZOP, s.r.o. so sídlom v Prešove, Budovateľská č. 34, IČO: 17639484, zastúpenej JUDr. Petrom Havlíkom, advokátom so sídlom v Nitre, Podzámska č. 18, 2/ JUDr. Alene Gregušovej, správkyni konkurznej podstaty VIZOP, s.r.o. so sídlom v Prešove, Budovateľská č. 34, zastúpenej JUDr. Petrom Koscelanským, advokátom so sídlom v Nitre, Fraňa Mojtu č. 24, o náhradu mzdy a zaplatenie mzdy s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29 C 81/2007, o dovolaní žalobcu a žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. júna 2012 sp. zn. 17 CoPr 1/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

Žalovanej 2/ nepriznáva náhradu trov konania o dovolaní žalobcu.

Vec, pokiaľ ide o dovolanie žalovanej 1/, vracia bez rozhodnutia Okresnému súde Prešov.

Odôvodnenie

Žalobca sa žalobou podanou 30. mája 2005 domáhal zaplatenia mzdy 4 500 000 Sk (t.j. 60 000 Sk mesačne) za obdobie od 1. marca 1999 do 31. mája 2005, v ktorom pôsobil ako prezident žalovanej 1/. V priebehu konania žalobu rozšíril, domáhajúc sa náhrady mzdy aj za obdobie od 1. júna 2005 do 31. januára 2006, resp. do 30. apríla 2007. Tvrdil, že je zamestnancom žalovanej 1/, s jej majetkom nakladá žalovaná 2/ (správkynia konkurznej podstaty), ktorá mu nevypláca(la) žiadnu mzdu.

Okresný súd Prešov rozsudkom zo 14. decembra 2011 č.k. 29 C 81/2007-294 zamietol žalobu ako neopodstatnene podanú. Vychádzal z toho, že žalobca od 31. decembra 1992 začal u žalovanej 1/ zastávať funkciu jej prezidenta, pričom mu od 27. novembra 1995 bola priznaná mzda 60 000 Sk mesačne. Po vyhlásení konkurzu na majetok žalovanej 1/ (5. januára 1996) súdom ustanovená správkynia konkurznej podstaty (žalovaná 2/) dala žalobcovi výpoveď z pracovného pomeru (§ 46 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce), žalobca sa však úspešne domohol určenia neplatnosti tohto zrušovacieho prejavu žalovanej 1/ v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8 C 210/1998. Žalobca

27. februára 1999 vypracoval návrh dohody o skončení pracovného pomeru nasledujúcim dňom, pričom upozornil, že ak tento návrh prijatý nebude, podáva výpoveď. Súd prvého stupňa sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že žalovaná 2/ na tento jeho návrh nereagovala, lebo žalobca sám v priebehu predmetného konania 3. októbra 2002 potvrdil, že žalovaná 2/ jeho návrh akceptovala a dohodu o skončení pracovného pomeru s ním uzatvorila; mzdové nároky žalobcu boli dohodou ohraňované 28. februárom 1999. Súd prvého stupňa - najmä so zreteľom na uvedené zhodné tvrdenia účastníkov konania dospel k záveru, že pracovný pomer skončil v danom prípade práve týmto dňom, žalovaná 2/ (subjekt s kompetenciami aj v pracovnoprávných vzťahoch) bola oprávnená uzatvoriť so žalobcom dohodu o skončení pracovného pomeru a k uvedenému dňu boli uspokojené všetky žalobcove mzdové nároky. Pokiaľ žalobca zastával názor, že pracovný pomer nebol platne skončený, mal sa žalobou podanou 30. mája 2005 domáhať, že jeho pracovný pomer trvá aj naďalej. Vzhľadom na záver, že nie je daný žalobou uplatnený nárok, nezaoberal sa súd prvého stupňa otázkou premlčania práva žalobcu na zaplatenie mzdy. O trovách konania nerozhodol s odôvodnením, že o nich rozhodne osobitným rozhodnutím (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Na odvolanie žalobcu a žalovanej 1/ Krajský súd v Prešove rozsudkom z 26. júna 2012 č.k. 17 CoPr 1/2012 prvostupňový rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.) a odvolanie žalovanej 1/ odmietol ako podané tým, kto naň nie je oprávnený (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil rozhodujúci skutkový stav a svoje skutkové zistenia vecne správne právne posúdil. Konštatoval, že žalovaná 2/ bola v každom prípade oprávnená konať za žalovaného aj v pracovnoprávných vzťahoch, či už pred 1. februárom 1998, alebo po tomto dni. Správny je výklad § 14 ods. 1 veta prvá zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (v znení do 31. januára 1998), ktorý podal súd prvého stupňa. Jeho správnosť potvrdzuje aj legislatívna zmena účinná 1. januárom 1998, ktorej účelom bolo predísť výkladovým problémom v otázke oprávnení správcu konkurznej podstaty konať za úpadcu (viď § 14 ods. 1 písm. m/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení od 1. februára 1998). V danom prípade došlo k skončeniu pracovného pomeru dohodou žalobcu a žalovanej 2/, ktorá bola pri tom oprávnená konať za žalovanú 1/. Existenciu tejto dohody potvrdili žalobca a žalovaná 2/ zhodne 3. októbra 2002 v priebehu konania vedeného na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 8 C 210/1998. Ich dohoda mala všetky obsahové náležitosti a skutočnosť, že nebola uzatvorená v písomnej forme (§ 43 ods. 2 Zákonníka práce), nemala za následok neplatnosť predmetného právneho úkonu (§ 242 Zákonníka práce). Pracovný pomer žalobcu skončil 28. februára 1999. Súd prvého stupňa, zamietajúc žalobu, rozhodol preto vecne správne. Odvolací súd nepripustil proti svojmu rozhodnutiu dovolanie, lebo dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre aplikáciu § 238 ods. 3 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca s odôvodnením, že žalovanej 1/, za ktorú je ako konateľ oprávnený konať jedine on, nebola doručená do vlastných rúk žaloba, nikdy nebola vyzvaná, aby sa k nej vyjadrila a počas celého občianskeho súdneho konania za žalovanú 1/ nikto nekonal. Žalobcovi tak bolo odňaté právo na súdnu ochranu - žaloba bola zamietnutá voči obom žalovaným a odvolací súd odvolanie žalovanej 1/ odmietol ako neprípustné, lebo jej bolo vyhovené. Pokiaľ by prvostupňový súd vyriešil procesnú otázku zastupovania žalovanej 1/, nenastala by paradoxná situácia, v rámci ktorej síce súdy relevantne so žalovanou 1/ nekonali, napriek tomu však odvolací súd jej odvolanie odmietol s odôvodnením, že v konaní bola úspešná. Medzi žalovanými 1/ a 2/ ide pritom o solidárnu zodpovednosť. Na odôvodnenie opodstatnenosti dovolania vo vzťahu k žalovanej 2/ žalobca uviedol, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 O.s.p.) tým, že súd prvého stupňa sa dôsledne neriadil záväzným právnym názorom vyjadreným odvolacím súdom v jeho skoršom zrušujúcom uznesení (t.j. v uznesení Krajského súdu v Prešove z 20. januára 2011 sp. zn. 17 Co 144/2012), a to predovšetkým v otázke skončenia pracovného pomeru, oprávnenia žalovanej 2/ konať v pracovnoprávných vzťahoch za žalovanú 1/, vyhodnotenia nárokov žalobcu uplatnených žalobou a doručenia výpovede žalovanej 2/. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nie je v tomto smere dostatočne preskúmateľný. Z týchto dôvodov žalobca dospel k záveru, že v konaní došlo jednak k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), jednak k tzv. inej vade majúcej za následok neprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), a že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žiadal

napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a tiež ním potvrdený prvostupňový rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konania.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie aj žalovaná 1/. Uviedla, že súd prvého stupňa nepochopil osobitosť prejednávanej veci spočívajúcu v tom, že žalobca je zamestnancom žalovanej obchodnej spoločnosti a zároveň jej konateľom. Žalobca, ktorý vo všeobecnosti určuje okruh žalovaných subjektov, musel v danom prípade za žalovanú označiť tak žalovanú 1/, ako aj žalovanú 2/. Súd prvého stupňa žalovanej 1/ nedoručil žalobu, nevyzval ju na vyjadrenie sa k nej, neumožnil jej zúčastniť sa na dokazovaní a počas konania prehliadal, že za ňu nebolo konané žiadnym relevantným spôsobom. V dôsledku toho: a/ nemala procesnú spôsobilosť a nebola riadne zastúpená (§ 237 písm. c/ O.s.p.) a b/ súdy jej odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Navyše, ich rozhodnutia sú vecne nesprávne. Z týchto dôvodov žiadala odvolací aj prvostupňový rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konania.

Žalovaná 2/ na výzvu súdu prvého stupňa uviedla, že vzhľadom na obsah dovolaní žalobcu a žalovanej 1/ sa k týmto ich opravným prostriedkom nebude vyjadrovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015, lebo dovolania boli podané pred týmto dňom)] po zistení, že dovolania podali včas žalobca a žalovaná 1/ (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpení v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či ich dovolania smerujú proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci

došlo (len) z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia vecí (porovnaj Roseltrans proti Rusku, rozsudok z roku 2005). Vo veci Abdullayev proti Rusku (rozsudok z roku 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnuté v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad Sutyazhnik proti Rusku (rozsudok z roku 2009) alebo Bulgakova proti Rusku (rozsudok z roku 2007)]. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009).

Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú prípustnosť dovolania, treba striktné dodržiavať, lebo ak mimoriadny opravný súd „koná a rozhoduje napriek tomu, že neboli splnené zákonom ustanovené predpoklady prípustnosti na jeho postup v opravnom konaní [čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 51 ods. 1 ústavy] a prelomí právoplatnosť napadnutého rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, porušuje základné právo na súdnu ochranu toho účastníka, ktorý sa po rozhodnutí opravného súdu v takom prípade dostáva do nepriaznivejšej pozície, než v ktorej bol pred takým rozhodnutím opravného súdu. Porušenie princípov spravodlivého procesu spočíva preto v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opätovne pred súd, ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa (II. ÚS 172/03).

V nasledujúcich bodoch 2. až 9. odôvodnenia tohto uznesenia sa dovolací súd zaoberal otázkou prípustnosti dovolania žalobcu.

2. Dovoláním žalobcu je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa dovolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na to, že žalobca sa v danom prípade domáhal, aby odvolací súd vyslovil, že proti jeho rozsudku je prípustné dovolanie, najvyšší súd poznamenáva, že už vo viacerých prípadoch uviedol, že oprávnenie založiť prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému by inak dovolanie nebolo prípustné, zveruje ustanovenie § 238 ods. 3 O.s.p. výlučne odvolaciemu súdu. Posúdiť, či ide o riešenie právnej otázky zásadného významu, prislúcha výlučne odvolaciemu súdu. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu už dávnejšie dospela k záveru, že ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku prípustnosť dovolania nevysloví, dovolací súd nie je oprávnený skúmať, či ide o vec zásadného právneho významu (porovnaj tiež R 38/1993 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 16/2001, 3 Cdo 215/2007, 3 Cdo 254/2007, 3 Cdo 225/2009, 3 Cdo 20/2011 a 3 Cdo 146/2013).

Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania nepriznáva „procesné oprávnenie domôcť sa vyslovenia prípustnosti dovolania“. Ak odvolací súd nevyhoví účastníkovi a nevysloví prípustnosť dovolania, dovolanie podľa § 238 ods. 3 O.s.p. prípustné nie je. Tým, že odvolací súd nevysloví prípustnosť dovolania (i keby v konaní prípadne aj išlo o otázku zásadného právneho významu), nedochádza k odňatiu žiadneho procesného oprávnenia účastníka (viď obdobne viaceré uznesenia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 3 Cdo 296/2012 a 3 Cdo 94/2014).

Aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zastáva názor, v zmysle ktorého „zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva povinnosť odvolacieho súdu vyhovieť požiadavke účastníka konania na pripustenie mimoriadneho opravného prostriedku proti jeho rozhodnutiu z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Posúdenie prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku z uvedeného dôvodu je na úvahe odvolacieho súdu, pričom táto úvaha nemusí byť zdôvodnená“ (porovnaj II. ÚS 348/08).

Na týchto záveroch zotrúva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Vzhľadom na to, že dovolaním napadnutý potvrdzujúci rozsudok nemá výrok o tom, že dovolanie je prípustné, prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. nevyplýva.

3. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, v ktorom došlo k niektorej z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/, b/, d/, e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodíť.

4. Žalobca zastáva názor, že v konaní vystupoval ten (žalovaná 1/), kto nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený (§ 237 písm. c/ O.s.p.).

Uvedená dovolacia argumentácia vychádza z nesprávnej interpretácie § 237 písm. c/ O.s.p. Toto ustanovenie totiž dopadá výlučne na situáciu, v ktorej: a/ účastník nemal procesnú spôsobilosť a (zároveň) b/ nebol riadne zastúpený.

Procesnou spôsobilosťou sa rozumie spôsobilosť vykonávať v občianskom súdnom konaní práva a povinnosti účastníka konania samostatne alebo prostredníctvom zástupcu. V prípade fyzickej osoby vzniká táto spôsobilosť v plnom rozsahu plnoletosťou a pred dosiahnutím plnoletosti uzavretím manželstva. Procesnú spôsobilosť nemajú fyzické osoby zbavené spôsobilosti na právne úkony; maloletí majú procesnú spôsobilosť v takom rozsahu, v akom majú spôsobilosť na právne úkony. Právnické

osoby, ktoré sú zapísané v obchodnom registri, majú procesnú spôsobilosť.

Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovaná 1/ [zapísaná v obchodnom registri (vid' výpis na č.l. 389 spisu)] nemala procesnú spôsobilosť - už preto nemohlo v jej prípade dôjsť k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. c/ O.s.p.

5. Žalobca v dovolaní namieta, že v preskúmvanej veci sa sudy dopustili procesných nesprávností, ktoré majú znaky vady uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerat' do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

5.1. Pokiaľ žalobca naznačuje, že sudy odňali možnosť konať žalovanej 1/, dovolací súd poukazuje na to, že znemožnenie realizácie procesných oprávnení zakladá prípustnosť dovolania iba toho účastníka, ktorému bola znemožnená možnosť pred súdom konať. Procesnú prípustnosť dovolania žalobcu preto nemôže založiť ním tvrdená okolnosť (i keby prípadne zodpovedala skutočnosti), že realizácia procesných oprávnení bola znemožnená žalovanej 1/.

5.2. Žalobca v dovolaní argumentuje aj tým, že sudy postupovali procesne nesprávne pri zisťovaní a vyhodnocovaní rozhodujúcich skutkových okolností a že mu tým odňali možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Dovolací súd preto uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (vid' napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalobca v dovolaní namieta, nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (vid' tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Po oboznámení sa s obsahom spisu najvyšší súd konštatuje, že nič neopodstatňuje názor žalobcu, že sudy mu odňali možnosť pred súdom konať procesným postupom, ktorý namieta v dovolaní.

5.3. K tej časti dovolania, v ktorej žalobca naznačuje, že rozhodnutia súdov sú nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (vid' najmä aktuálne rozhodnutia ústavného

súdu sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bude publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety - dovolaním napadnuté rozhodnutie uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Napokon, na záver tejto časti odôvodnenia, treba dodať, že za vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu.

6. Žalobca argumentuje aj tým, že v konaní došlo k tzv. inej (v § 237 O.s.p. neuvedenej) vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd preto uvádza, že pokiaľ k vade tejto povahy prípadne aj došlo (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohla založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde o znak alebo atribút rozsudku uvedeného v § 238 O.s.p., proti ktorému je dovolanie prípustné, ale ani o procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Iná vada konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), úspešne ho ale možno uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní. Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že iná vada nezakladá prípustnosť dovolania (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

7. Žalobca naostatok namieťa, že súdy nevyriešili (resp. nesprávne vyriešili) otázku, kto je v danom prípade oprávnený konať za žalovanú 1/, dostatočne nezohľadnili, že medzi žalovanými 1/ a 2/ ide o solidárnu zodpovednosť, súd prvého stupňa sa dôsledne neriadil záväzným právnym názorom vyjadreným odvolacím súdom v jeho skoršom zrušujúcom uznesení (najmä v otázke skončenia pracovného pomeru, oprávnenia žalovanej 2/ konať v pracovnoprávných vzťahoch za žalovanú 1/, vyhodnotenia nárokov žalobcu uplatnených žalobou a doručenia výpovede žalovanej 2/). Je zrejmé, že z hľadiska obsahu táto argumentácia nepredstavuje námietku niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., ale námietku, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Keďže žalobca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

8. K predchádzajúcim bodom odôvodnenia najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu obsiahnuté v jeho uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014, podľa ktorého „prípudný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“.

9. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobcu nie je podľa ustanovení § 238 O.s.p. prípustné, nepreukázané boli procesné vady konania namietané žalobcom (§ 237 písm. c/ a f/ O.s.p.) a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani ďalšie vady vymenované v ustanovení § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

10. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej 2/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení § 243b ods. 5 O.s.p.), lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

11. O dovolaní žalovanej 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. júna 2012 sp. zn. 17 CoPr 1/2012 najvyšší súd nerozhodoval, lebo Okresný súd Prešov uznesením z 29. októbra 2013 č.k. 29 C 81/2007-408 konanie o jej dovolaní zastavil s odôvodnením, že napriek súdnej výzve nezaplatila v lehote 10 dní súdny poplatok za dovolanie vo výške 23 421,62 €.

Proti uzneseniu, ktorým bolo zastavené konanie o dovolaní žalovanej 1/, podala žalovaná 1/ odvolanie, o ktorom dosiaľ odvolací súd nerozhodol [Krajský súd v Prešove uznesením z 29. mája 2014 sp. zn. 21 CoPr 2/2014 rozhodol iba o odvolaní žalovanej 1/ proti uzneseniu Okresného súdu Prešov z 20. februára 2014 č.k. 29 C 81/2007-444, ktorým žalovanej 1/ nebolo priznané oslobodenie od súdneho poplatku za dovolanie (iba toto uznesenie zrušil)]. Dovolací súd preto vec - pokiaľ ide o dovolanie žalovanej 1/ - vrátil vec bez rozhodnutia prvostupňovému súdu.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.